

Jógvan Arge, útvarpsmaður og rithøvundi:

Sjómansskúlin er tann týdningarmesti skúlin í Føroyum

-Sjómansskúlin hevur verið og verður framvegis ein tann týdningarmesti skúlin í Føroyum, og tað er umráðandi, at útbúgvingarnar higani eru á besta stigi. Royndirnar, sum føroyingar hava gjørt sum siglandi menn, eru góðar. Útlendingar taka til okkara sakkunnleika, og okkara fremstu dygdir, sæð í mun til eina komandi oljuvinnu, eru royndir okkara umborð í skipi segði Jógvan Arge, útvarpsmaður og rithøvundi m.a. í gestarøðu síni til nýggju skipararnar og skipsførararnar á Føroya Sjómansskúla herfyri. Hann segði:

Myndir Álvur Haraldssen

uni og siglingini sum heild, men tað, sum kortini hugtók meg mest, vóru royndirnar at ganga nýggjar leiðir.

Um enn teir sigldu við nøkrum gomlum døgum, og motorurin ikki var frægari enn ein knallertmotorur, um teir yvirhøvur høvdu motor, so fyrdi teir ikki fyrri at leita upp nýggjar fiskileiðir.

Hetta vóru tær føroysku uppdragarferðirnar, og endamálið við teimum var at vita, um tað ikki bar til at tryggja eitt betri lív í Føroyum.

Júst í ár eru 100 ár síðani føroyingar lögdu ætlanir um at royna aðrar leiðir enn grunnarnar undir Føroyum og tær kendu miðleiðirnar undir Íslandi og við Rock All.

Bretskir trolarar vóru lagstúr á Føroyagrunnin, og vinnulívið bar ótta fyrri, at her fór ongín fiskur at verða eftir.

Hugsað varð longu tá um at sleppa til Grønlands, Ný Foundlands, Svalbard og

Jógvan Arge var gestarøðari á Føroya Sjómansskúla

Hvíta Havið. Søkt varð beinleiðis um at sleppa til tað stongda Vesturgrønland, men donsku myndugleikarnir eftirlíkaðu ikki umsóknini.

Í 1906 fóru tey fyrstu føroysku skipini til Grønlands at fiska, og aðru ferð varð hetta roynt í 1914, men hvørigin túrurin vagnaðist nóg væl.

Í 1916 helt Kvívíkstumm-as leiðina til Ný Foundlands við sluppini »Streymoynni«. Tað eydnaðist heldur ikki nóg væl.

Ikki fyrr enn í 1925 kom gongd á fiskiskapin í Grønlandi. Norska skonnartin »Faustina« við tveimum føroyingum umborð hevði fingið góða veiði í 1924, og árið eftir hildu trý føroysk skip avstað, og fingið væl burtur úr.

Tó at skipini eisini fóru eystureftir at fiska í triatiárunum, til Bjarnoyrna,

Svalbard og Hvíta Havið, so fekk grønlandsfiskiskapurin alstóran týdning fyrri Føroyar í tíðini, sum kom.

Fyri at reka hendan fiskiskap nøkurlunda skynsamliga var neyðugt at pilka við einkarrættindini hjá danska statinum í Grønlandi.

Skuldu føroyingar reka lønandi fiskiskap, vildu teir hava eina støð, har teir kundu leggja útgerð og veiði upp á land, og har teir kundu kroka undan ódnarveðri. Í 1925 høvdu teir onga støð, men í 1926

Framhald á síðu 18

Tað kom eitt sindur óvæntað, tá stjórin á Sjómansskúlanum bað meg til gestarøðara her í dag, tí satt at siga havi eg bara verið 11 dagar til skips, og eg havi lítla høming av navigatión og aðrari siglingarfrøði.

Tað lá best fyrri hjá mær, tá stýrast kundi eftir blomstrinum, og ongan dag var lagið so gott, sum tá vit sigldu inn aftur.

Tá vit settu eitt hóskvöld, høvdu vit nakrar fáar tómar tunnur eftir, og drógu vit ikki kølsvart, so vóru vit inni aftur áðrenn sunnudagurin kom, og tað ráddi nógv um hjá mær, tí landsdystur í fótbólta skuldi vera í Gundadali millum Føroyar og Hetland.

Vit sóu nóg illa boyurnar, tá vit komu upp fríggjamorgun. Í miðal fingi vit einar tvær tunnur uppá garnið, og spurningurin var nú, um vit blivu lidnir at draga og fáa alt til haldar í so hampilgari tíð, at eg náddi landsdystin.

Tunnurnar vórðu skjótt fyltar, dekkið varð rokað, og 30 vánalig hampgørn við 60 tunnum í vórðu latin einum

øðrum skipi. So varð siglt inn í góðum hýri og hampilgum veðri.

»Gulenni« fekk tey seinastu gørnini frá okkum, tí veðurmaðurin hevði hótt við einum frískum loti. Út á leygardagin fóru vit um Eystnes, og tá minnst eg, at tað læt í skiparnum Óla Hans í Gøtu: Ólufsáligt, at eg ikki tók alt!

Sekshundrað vóru tunnurnar, og tá avrokningin kom, hevði eg gjørt mítt størsta kvett - fekk 1145 krónur fyrri 11 dagar - og livdi væl av teimum í eitt heilt ár.

Landsdystin vunnu vit 6-1.

Eg hugsi ikki, at tað vóru hesar royndir, sum gjørdur, at stjórin bað meg til gestarøðara her í dag. Tað mundi meira vera ítrivið hjá mær at skriva um eitt nú fiskivinnu og siglingarmál.

Í tí sambandinum var eg so heppin, at eg bleiv biðin at skriva 100 ára søguna hjá tykkara felag, Føroya Skiparar og Navigatørfelag.

Hetta gav eitt gott innlit í viðurskiptini hjá fiskivinn-

Fleiri av bestu næmingunum fingi handað virðisgullum veðri. »Gulenni« fekk tey seinastu gørnini frá okkum, tí veðurmaðurin hevði hótt við einum frískum loti. Út á leygardagin fóru vit um Eystnes, og tá minnst eg, at tað læt í skiparnum Óla Hans í Gøtu: Ólufsáligt, at eg ikki tók alt!

Møller

